

Ö N S Ö Z

Eskiden bilgisayarlar mı vardı? Uyap mı vardı? Modern renkli yazıcılar mı?

Yaklaşık olarak 27-28 sene kadar önce bunların hiç birisi yoktu. Daha doğrusu bu tür teknolojik cihazların adliyelerde kullanımına henüz başlanmamıştı. Dünyanın ilk elektronik bilgisayarı olarak kabul edilen ENIAC'ın 1945 yılında bulunup kullanılmaya başlanılmasından yaklaşık olarak 15 yıl sonra Türkiye'nin ilk bilgisayarı olan IBM-650 Data, 30 Ekim 1960 tarihinden itibaren Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yol yapım çalışmalarında kullanılmaya başlandı. Yaklaşık 12 yıl kullanılan Türkiye'nin ilk bilgisayarı IBM 650, yol yapım işlerinde gerekli hesaplamaları daha kolay ve hızlı yapabilmek amacıyla kullanıldı. 30 ton ağırlığında, 167 metre kare kadar bir alana sığabilen ENIAC adı verilen bilgisayar ise ABD ordusu tarafından top atışlarının hesaplanmasında kullanılmıştı. Türkiye'nin ikinci bilgisayarı olan IBM 1620 ise akademik amaçlı olarak kullanılmak üzere İstanbul Teknik Üniversitesinin Taşkışla binasına 1966 yılında geldi. Üçüncü bilgisayarımız Orta Doğu Teknik Üniversitesine, dördüncü bilgisayarımız ise Devlet Planlama Teşkilatına geldi. Türkiye'de ilk internet ise Nisan 1993 tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi laboratuvarlarında kullanılmaya başlandı. Şimdi ise bilgisayarlar ve internet hayatımızın vazgeçilmez birer parçası. Onlar olmadan bazı işleri yapmamız, hatta yaşamamız maalesef artık imkansız hale geldi.

Ben meslek hayatıma ilk başladığımda sadece daktilolarımız vardı. On parmak ile yazılan, ancak bazı katiplerin bu işi iki parmak ile hallettikleri, kimisinin bir iki tuşu aksak modern daktilolarımız. Yazıcılarımız ise hiç yoktu. Zaten daktiloda katibimizin yazdıkları, daktilonun sağ kulağını yukarı doğru kıvrınca aralarına koyduğumuz karbon kağıtları ile birlikte beş altı nüsha halinde çıkıyordu. Son sayfalar çok okunaklı olmasa da işe yarıyordu. En okunaklı olan aslı dosyaya, diğerleri taraf vekillerine, taraflara, bir tanesi de mahkemenin karar kartonuna takılıyordu.

Katipler de insan nihayetinde, insandır beşer, kuldür şaşar. Ola ki yazarken bir kelime yanlış oldu. Mesela; bir isim yanlış yazıldı, ne olacak şimdi? Nasıl düzeltereğiz? Bilgisayar değil ki bu, o kelimeyi silelim, yeniden yazalım. Bir kelime bile olsa değiştiremezsin. Yanlış olursa üstünü okunacak şekilde tire yada çarpı ile çizip, yanına "çizildi" yazacaksın. Ya da kısaltılmış olarak aynı anlama gelen "Ç" harfini koyacaksın. Katip yetenekli ve dikkatli ise sorun yok ama yeni bir katipse ya da eski olmasına rağmen daktilo yazmayı hala öğrenememiş ya da öğrenmek istememiş, işini idareten yapan bir eleman ise, işte o zaman hapi yuttun. Özene bezene hazırladığın en güzel karar bile katibin çektiği tireler, çizgiler ve çarpılar ile yamalı bohçaya döner. Kararı okumayı bırak görmek bile istemezsin.

İki yıllık stajım bittikten sonra, kuradan çektiğim Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde 1993 yılının Ağustos ayında hakim olarak meslek hayatıma ilk adımı attım. Daktilolarla duruşma yapmak, karar yazmak ve keşif yapmanın ne kadar zor olduğunu ilk defa o zaman anladım. Halbuki staj yaparken staj yaptığımız mahkemelerin hakimleri bir günde 30-40 hatta bazen daha fazla dosyanın duruşmasını gayet güzel yapıyorlardı. En zor tarafı da katip daktilonun tuşlarına basarken daktilonun tuşlarından çıkan tak tuk seslerinin arasından tarafların ya da avukatlarının söylediklerini anlamaya çalışmaktı. Çoğu zaman katibin yazdığı cümleyi tamamlamasını bekleyip ancak öyle anlayabilirdik. Önceleri rahatsız eden bu sese bir süre sonra insan alışıp gidiyor.

Elbistan'da üç sene çalıştıktan sonra Diyarbakır'ın Bismil ilçesine tayinim çıktı. Bismil adliye ve lojman ortamları bakımından o zamanlar Elbistan kadar şanslı değildi. Müstakil bir adliyesi olmadığı

gibi duruşmalarımızı da Hükümet konağının alt katında kendimize ayrılan odalarımızda yapıyorduk.

Odalarımız öyle büyük filan değildi. Hakim masası, koltuğu, onun hemen yanında ve bitişiğinde katip masası ve koltuğu, bunların hemen karşısında da dört tane misafir koltuğu ki bu koltuklar odanın küçüklüğünden zaten masanın hemen dibinde idiler. Mübaşirin odaya aldığı dört kişi bu koltuklara rahatça oturabiliyordu. Oturanlar genellikle avukatlar oluyordu. Ya başka gelen varsa? taraflar? dinleyiciler? Onlar ne olacak? Onlar oda kapısının hemen önünde iç tarafında ayakta beklemek zorunda kalıyorlardı. Eğer bu ayakta kalanlar iki üç kişiden fazla ise, o zaman mübaşir kapının dışında kalıyor, duruşma yaparken ona sesimi duyurmak için " Alaattin, Alaattin..." diye çıkmayan sesimle bağırarak zorunda kalıyordum. Sesimi duyarsa geliyordu. Duymazsa?... Yan yana diz dize oturduğumuz katibim Ayten, daktilonun başından kalkıp, kapının iç tarafında bekleyenleri dirsek yardımı ile aralayıp, Alaattin'i bulup, tuttuğu gibi getiriyordu. İkisi de çok çalışkan, çok fedakarlardı. O zamanki şartlarda ellerinden gelen tüm çabayı gösterirlerdi. Yüzleri hala gözümün önünde. Eğer fazla yaşlanmadılarsa görsem hemen tanırım.

Çok ama çok çalışırdık. Fakat işler gene bitmez, gene bitmezdi. Çok fazla arazisi olan, çeşitli kurumların kamulaştırma işlemleri o tarihlerde yoğun bir şekilde devam eden Bismil'de, tek Asliye Hukuk Mahkemesi Hakimi idim. Aynı zamanda icra ceza ve icra hukuk mahkemelerinin tüm işlerine de ben bakıyordum. Ayten, benimle birlikte bu işlere bakan tek katibim, Alaattin de hem bu mahkemelere hem de arada diğer mahkemelere de bakan mübaşirimizdi. Bir de yazı işleri müdürümüz vardı ki, o çok ama çok kıymetliydi. Çünkü; savcılık dahil hukuk ve ceza mahkemeleri olmak üzere tüm işlere o bakıyordu. Adliyede tek yazı işleri müdürümüzdü.

Şimdi ki UYAP sistemi gibi bir sistem ve sağlıklı bir arşivleme işlemi yapılmadığı, daha doğrusu yapılamadığı için örnek kararlar bulmakta güçlük çekerdik. Yargıtay kararlarını, o tarihlerde çıkan ve her hakim savcıya gönderilen, yargıtay kararları dergilerinden ve yargıtaydan bozularak ya da onanarak gelen dosyalardan takip eder, önemli ve ilginç gördüklerimi kendi tuttuğum şahsi klasörlerde muhafaza ederdim. Ama artık bu klasörlerin sayısı iyice çoğalmıştı. Aradığım örnek bir karar bulmak için orta parmağımı şöyle bir tükürükleyip, bütün klasörleri bir tur geçirdim. Bulamazsam Ayten'den rica ederdim. O da parmağını tükürükleyip, bir tur da o geçirdi. O da bulamazsa ne olacak?... O zaman Alaattin'e söyledik. Bir tur da o yapardı. Ama bizden kaçmazdı. Mutlaka üçümüzden birisi bulurduk o kararı. Allah muhafaza o zamanlar kovit movit yoktu.

Her gün işlerimiz bu şekilde yoğun ve tekdüze devam ederken, bir gün sevgili katibim Ayten doğum iznine ayrılı verdi. Böylece ben katipsiz kalakaldım. Kara kara düşüncelere daldım. Kollarımı sıvayıp, gerekçeli kararlarımı kendim yazmaya başladım. Duruşmaları da diğer mahkemelerin katiplerinden dönüşümlü verilen katipler ile yapmaya çalıştık. Ama hiç birisi işe dört elle sarılmadığı için zaten çok yoğun ve zor geçen hayat, benim için iyice zorlaştı. Küçük kızımı bakıcı bulamadığım için o zamanlar Bismil'de kreş de bulunmadığından, anneme bırakarak hafta sonları da çalışıyordum. Tüm çabalarım rağmen icra ceza mahkemesinin toplu gelen dosyalarının kararlarını yazıp bitirmem bir türlü mümkün olmuyordu. Kendim mesaiden sonra ve hafta sonları çalışsam bile görevlendirilen katip hafta sonları çalışmayı bırakın, hafta içi saat 17.00 'rı gösterdiği anda püüür kaçıp gidiyordu. Ben de devletin savcısını katip olarak kullanmaya karar verdim. En yakında ki savcıdan başlamalıydım. O da evde ki savcı...

İşe eşimle, kendi imkanlarımızla temin ettiğimiz toplama ilkel bir bilgisayar ile şeritli bir yazıcıyı benim odama kurmakla başladık. Artık hafta içinde vermiş olduğum icra ceza mahkemesi kararlarının gerekçeli kararlarını, hafta sonları birlikte adliyeye gidip, seri olarak yazıyorduk. Günde yaklaşık 80-90 gerekçeli karar yazıyorduk. Ben söylüyordum, savcı bey yazıyordu. İlk başlarda çok yavaş yazdığı için epey zamanımızı aldı ama sonra, iki parmakla bile bazı katiplerden daha hızlı yazmaya başladı. Bulduğumuz şeritli yazıcı ise bir A4 kağıdındaki yazıların tamamını yazabilmesi

için kağıdın her satırında bir sağa bir sola gidiyor, her gidiş ve dönüşünde "cızzt cızzt" diye keskin, kulak tırmalayan sesler çıkartıyordu. Hükümet konağının alt katında kapıdan girince koridorun ilerisinde sol tarafta bulunan benim odamdan gelen bu sesler, koridorun sol ve sağ tarafında bulunan tüm odalardan ve sağ tarafında koridorun en sonunda bulunan nüfus müdürlüğünden bile duyuluyordu. Yazdığımız kararların hepsini bizzat kendim dosyalarına yerleştirip, pazartesi günü imzalaması için katibin masasının üzerine koyuyordum. Pazartesi günü katibim geldiğinde " bu ne? gene mi hafta sonu çalıştın?" der gibi isteksiz isteksiz yüzüme bakarak, o zamanlar elektronik imza olmadığı için oturup hepsini ıslak imzası ile imzalıyordu. Bir süre icra ceza mahkemesinin kararlarını bu şekilde yazmaya devam ettik.

Neyse, Bir süre sonra yeni bir katip verildi. Henüz asaleti tastik edilmemiş, katiplige yeni atanmıştı. Taa ki o işi öğrenip alışmaya başlayınca nefes alacak kadar zamanım oldu. Tam o işleri öğrenip alışınca, benim de Bismil'de üç senem dolup, Ağrı merkeze tayinim çıktı.

Ağrı'daki görevime başlar başlamaz hemen müstemir yetki talebinde bulundum. Tabii ki hukuk mahkemelerini istiyordum. Çünkü üç sene boyunca asliye hukuk, icra ceza ve icra hukuk mahkemelerine bakmıştım. Bu işlere çok alışmıştım. Sonunda müstemir yetkiler açıklandı. Benim müstemir yetkim asliye ceza mahkemesi olarak gelmişti. İşte o zaman dünya başıma yıkıldı. Çok ama çok üzülmüştüm. Ben hukuk mahkemelerinden birisini istiyordum. Üstelik asliye hukuk mahkemesini çok seviyordum. Artık bir şey araştırmadan işleri çok rahat yürütebiliyordum. Hakimlik yapanlar hukuk ve ceza konularının ve yargılama usullerinin ne kadar farklı olduğunu ve bu tür bir yetki değişikliğinin bir hakimi ne kadar zorladığını, ne kadar istenmeyen bir şey olduğunu çok iyi bilirler. Göz doktorunun diş çekmesi, Cildiye doktorunun açık kalp ameliyatı yapması gibi bir şey. Yeniden dilekçe verip hukuk mahkemelerinden birisini istedim. Hukuk mahkemelerinin dolu olduğunu, boşaldığı takdirde yetki değişikliği yapabileceklerini söylediler. Yaklaşık bir sene kadar sonra asliye hukuk mahkemesi hakimi olan arkadaşım tayini çıktı. Mahkemesi boşaldı. Ama artık asliye ceza mahkemesinin işlerine iyice adapte olmuşum. Bütün dosyalar elimden birkaç defa geçmişti. Hem bence ceza hukuktan daha güzeldi. Bu yüzden bir daha yetki değişikliği talep etmedim. O günden sonra Adana Bölge Adliye Mahkemesi 7.Ceza Dairesi başkanlığı görevimden Yargıtay C.Savcılığı görevine atanana kadar meslek hayatıma hep ceza hakimi olarak devam ettim.

Yargıtay C.Savcılığı benim 9.görev yerim. Elbistan ve Bismil'den sonra görev yaptığım yerlerde de tabii ki binlerce anı, binlerce hatıra ve çok sayıda çalışma arkadaşları bıraktık. Elbistan ve Bismil ilk göz ağrıları oldukları için unutulmayan ve yer edenlerden. O zaman ki şartlar ile şimdiki kıyaslayınca arada uçurumlar ve dağlar var.

Şimdi müstakil adliyeler, her hakimin ayrı duruşma salonu, süresi geldiğinde yenilenen diz üstü bilgisayar, her katibin ayrı bilgisayar, monitörü, yazıcısı, UYAP sistemi, SEGBİS sistemi, Avukat Portalı, OCAS sistemi,... var da var.

Öyle ki, karar mı yazacaksın? UYAP sistemi kararın başlık kısmını otomatik hazırlıyor. Sen sadece gerekçesini hazırlayacaksın.

Örnek karar mı arıyorsun? UYAP'tan istediğin mahkemeyi ya da yargıtay ceza dairesini seçip, aradığın hususla ilgili kilit kelimeleri arama hanesine yazınca bu konudaki bütün kararlar çıkıyor. Örnek kararları kartona takmaya, arşivlemeye hiç gerek yok. Hepsi zaten UYAP'ta var.

O zaman bu kitabı yazmaya ne gerek var?

Evet... Yüzüncü soruyu bulamamıştım. Bence bu kitaptaki yüzüncü ve en güzel soru bu...

Meslek hayatım boyunca cinsel suçlar ile ilgili kafama takılıp, cevaplarını hep değişik değişik kaynaklarda bulabildiğim, tamamına aynı kaynaktan rastlamadığım, hatta bazılarının cevaplarını

bulamadığım soruları ve hepsinin cevaplarını bu kitapda topladım. Cinsel suçlarla ilgili temel hususlara ilişkin 99 sorunun hemen altında cevapları, cevaplarının hemen alt kısımlarında da konuya ilişkin Yargıtay ilgili ceza dairelerinin ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun en son örnek kararları yer almaktadır. Bu şekilde cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz olarak dört gruba ayırabileceğimiz cinsel suçları, sadece 99 ana başlık altında toplayarak az ve öz ama anlaşılacak ve unutulmayacak şekilde açıkladık. Kitabın son kısmında da tüm suç türlerinde olduğu gibi cinsel suçlarda da önem taşıyan Yargıtay Ceza Genel Kurulunun ceza usul hukukuna ilişkin en son güncel kararlarına yer verdik. UYAP'dan karar aramaya ya da değişik kaynakları sayfalarca karıştırmaya gerek kalmadan cinsel suçlarla ilgili tüm sorun ve soruları az, öz, açık ve net olarak tek bir kitap çatısı altında birleştirip, bu konularda sürekli başvurulacak bir başucu kitabı, bir el kitabı haline getirdik. Herkese faydalı olması dileğiyle...

Yeni kitabımın çıkmasını heyecan ve sabırla bekleyen kızıma, oğluma, icra ceza mahkemesi kararlarımı yazan eşime ve bu kitabın çıkmasındaki emek ve çalışmalarından dolayı SEÇKİN yayınevi çalışanlarına teşekkür ve sevgilerimi iletiyorum.

Didem Yeldan

Yargıtay Cumhuriyet Savcısı